

Щодо необхідності проведення навчання з питань охорони праці працівникам, які виконують роботи на копіювальних та розмножувальних машинах.

Статтею 18 Закону України «Про охорону праці» визначено, що працівники, зайняті на роботах з підвищеною небезпекою або там, де є потреба у професійному доборі, повинні щороку проходити за рахунок роботодавця спеціальне навчання і перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці.

Навчання з питань охорони праці регламентується Типовим положенням про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженим наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 № 15, зареєстрованим в Мін'юсті України 15.02.2005 за № 231/10511 (далі - Типове положення).

Відповідно до пункту 114 Переліку робіт з підвищеною небезпекою, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України 26.01.2005 № 15, зареєстрованого в Мін'юсті України 15.02.2005 за № 232/10512, роботи на копіювальних та розмножувальних машинах є роботами з підвищеною небезпекою.

У Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників, випуск 1 «Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності. Професії керівників, професіоналів, фахівців, та технічних службовців. Технічні службовці», визначено вимоги до працівників за професією «Оператор копіювальних та розмножувальних машин».

Завдання та обов'язки. Оператор копіювальних та розмножувальних машин II категорії виконує копіювання оригіналу на папір або формну пластину на копіювальних та розмножувальних електрографічних апаратах і машинах різних систем та конструкцій. Установлює режим копіювання, збільшення копій, розмножує їх з формних пластин або плівок, перевіряє якість копіювання. Розбирає і вирівнює видруковані листи з оригіналом, зшиває комплект на дртошвейній машині. Готує устаткування та матеріали до роботи, регулює устаткування в процесі роботи і чистить його. Веде встановлену документацію.

Повинен знати. Види копіювальних та розмножувальних електрографічних машин, принцип дії та правила їх експлуатації; правила встановлення режиму копіювання; будову та правила експлуатації аркушопідбірних і дртошвейних машин; правила ведення документації.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві.

Згідно із додатком 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 17.11.1997 № 1290, оператор копіювальних та розмножувальних машин, електрограф, **безпосередньо зайняті на електрографічних репродукційних апаратах**, відносяться до списку виробництв, робіт, професій і посад, робота яких пов'язана з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням, що дає право на щорічну додаткову відпустку за особливий характер праці (розділ XXII. Робота з радіоактивними речовинами та джерелами іонізуючих випромінювань).

Таким чином, враховуючи вимоги до відповідних працівників, роботи на копіювальних та розмножувальних машинах є роботами з особливим характером праці і відповідно до пункту 114 Переліку робіт з підвищеною небезпекою віднесено до робіт, виконання яких потребує щорічного навчання і перевірки знань відповідних нормативно-правових актів з питань охорони праці посадовими особами та іншими працівниками, **безпосередньо зайнятими** на таких роботах (розділ 4 Типового положення).

Що стосується навчання з питань охорони праці під час виконання робіт на офісних ксерокопіювальних апаратах настільного типу слід зазначити наступне.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про охорону праці» роботодавець зобов'язаний створити на робочому місці в кожному структурному підрозділі умови праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечити додержання вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці і несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог. Роботодавець організовує проведення аудиту охорони праці та лабораторних досліджень умов праці.

Питання щодо шкідливості і небезпечності робіт на офісних копіювальних апаратах настільного типу **в конкретних виробничих умовах** може бути встановлено за результатами атестації робочих місць за умовами праці у Порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.1992 № 442 та Методичними рекомендаціями щодо проведення робочих місць за умовами праці, які затверджені Мінпраці та МОЗ.

Атестація робочих місць за умовами праці передбачає установа ступеня шкідливості і небезпечності праці та її характеру за гігієнічною класифікацією.

Результати атестації використовуються роботодавцем для визначення пільг і компенсацій, передбачених чинним законодавством.

Відповідальність за своєчасне і якісне проведення атестації покладається на керівника підприємства, організації.

На підприємствах на основі Переліку робіт з підвищеною небезпекою, з урахуванням специфіки виробництва роботодавцем розробляється і затверджується відповідний перелік з підвищеною небезпекою, для проведення яких потрібно проводити щороку спеціальне навчання і перевірку знань з питань охорони праці.

Враховуючи вищезазначене та відповідно до вимог Типового положення роботодавцю надано право, з урахуванням системи управління охороною праці та проведення оцінки ризику на підприємстві, приймати рішення про доповнення Переліку робіт з підвищеною небезпекою, згідно з яким працівники повинні проходити спеціальне навчання з питань охорони праці.

*Інформацію підготовлено сектором
з питань охорони праці*